

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta filozofická
Katedra germanistiky a slavistiky

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložil(a) student(ka): Hana Hájková

Název práce: Prager deutsche Literatur – Erinnerung an die deutschsprachigen Schriftsteller in Prag

Hodnotil/a: Mgr. Markéta Balcarová, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce bylo zmapovat pamětní místa vybraných německy píšících autorů v Praze – představitelů tzv. „pražské německé literatury“, popř. „Pražského kruhu“. Cíl byl splněn částečně. Autorka popsala pamětní desky/místa věnovaná důležitým pražským německým autorům, nicméně velice stručně. V práci chybí také teoretické zamyšlení k pamětním místům jako prostředkům kulturní/kolektivní paměti.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Cíl práce je stanoven v úvodu (str. 1) – autorka chce zmapovat stopy německy mluvících autorů v Praze. (V závěru na str. 48 je z neznámého důvodu zmíněn cíl jiný, a sice popis vztahu autorů k Praze, tento cíl ale nekoresponduje s názvem práce.)

Hned v úvodu práce čtenář narazí na nepřesné formulace – Praha prý byla domovem „berühmter tschechischer, deutscher und österreichischer Schriftsteller“. Tuto formulaci (kdo byl vlastně německý a kdo rakouský autor?) autorka nevysvětluje. Další nepřesnou/nejasnou formulací v úvodu je věta: „Ich habe die Autoren so ausgewählt, dass jede literarische Gruppe der Prager deutschen Literatur ... vertreten ist.“ Autorka nevysvětluje, co rozumí pod pojmem „každá literární skupina“ pražské německé literatury.

Po úvodu autorka nejprve stručně nastiňuje historii města Prahy. Poté se zabývá pojmem „pražské německé literatury“ v pojetí Eduarda Goldstückera a pojmem „Pražského kruhu“ podle Maxe Broda. Výklad Maxe Broda přitom autorka přejímá příliš nekriticky a chápe jej jako adekvátní revizi Goldstückerovy teorie. Podkapitola k dějinám Židů v Praze je velice zjednodušená. Autorka nevysvětluje, proč bylo v Praze tolik německy mluvících Židů, s čímž souvisí skutečnost, že velké množství pražských německých autorů bylo židovského původu. Podkapitola k Pražskému literárnímu domu autorů německého jazyka se do práce nehodí, popř. je příliš krátká. Není jasné, proč ji autorka do práce začlenila. V centru pozornosti stojí autoři: Max Brod, Franz Kafka, Franz Werfel, Egon Erwin Kisch, Rainer Maria Rilke, Gustav Meyrink, Paul Leppin a Johannes Urzidil. Každého spisovatele autorka nejprve představuje (život a dílo), přičemž nakonec poskytuje přehled, kterému autoru byla v Praze věnována jaká pamětní deska a proč byla umístěna právě na daném místě. Kapitoly k životu a dílu autorů jsou příliš dlouhé. Čtenář se v nich sice dozví základní informace, většina z nich je ale dobře dostupná, protože se jedná o známé autory. Kapitoly by bylo tedy možné zestručnit. Interpretace vybraných děl autorů mohla autorka vynechat, protože jsou velice zjednodušené (v práci je na takovéto pasáže příliš málo prostoru). Kapitoly tematizující stopy autorů v Praze („Spuren von X in Prag“) jsou naopak příliš stručné, praktická část je ve srovnání s teoretickými pasážemi tím pádem celkově příliš krátká. Autorka se mohla například zamyslet nad zpracováním pamětních míst/desk/pomníků (umělecké zpracování, informace na pamětních deskách, jazyk(y), ve kterém jsou informace formulovány). Autorka také neuvádí, kdy byly jednotlivé desky na domy umístěny.

V práci nalezneme chybné informace k sochám – autorem sochy v Dušní ulici je Jaroslav Róna (autorka jméno umělce vůbec neuvádí), autorem sochy na Národní třídě je David Černý, nikoli Jaroslav Róna (chybná informace na str. 25).

Sbírka Weltfreund z roku 1911, jejíž autorem je Franz Werfel, asi těžko obsahuje díla raná i pozdní. Autorka zde totiž odkazuje na obsah výboru z Werfelova díla s názvem Weltfreund z roku 1965.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Práce je napsána dobrou němčinou. Členění kapitol je přehledné. Podkapitoly k pamětním deskám jsou doplněny názornou obrazovou přílohou.

Nápis na Einsteinově desce na str. 25 je špatně přeložen, není srozumitelný.

Autorka použila zbytečně moc elektronických zdrojů, mohla je nahradit dobře dostupnými tištěnými zdroji (k jednotlivým autorům).

V seznamu literatury autorka uvádí zdroje, na které neodkazuje, což je zásadní nedostatek práce.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Bakalářská práce čtenáři poskytuje ucelené a – z velké části – dobře zpracované informace k jednotlivým autorům, jejich dílu a vztahu k Praze a jejich pamětním deskám nacházejícím se v Praze. Praktická část je ale příliš krátká, chybí informace ke vzhledu pamětních desek/soch. Chybí také teoretický základ k pamětním místům – ve zdrojích jsou sice uvedena teoretická díla ke kulturní/kolektivní paměti (Gudehus, Erll), autorka na ně ale nikde v práci neodkazuje a nikde je nezmiňuje. Autorka používá zbytečně moc elektronických zdrojů, měla raději zvolit zdroje tištěné. Ještě je nutné poznamenat, že autorka práci s vedoucím prakticky nekonzultovala.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. Vyjádřete se k pamětním deskám Franze Kafky, sochám, muzeu Franze Kafky a k výstavě World of Franz Kafka, která se nachází v Praze a kterou v práci nezmiňujete. Proč je v Praze nejvíce zastoupen právě on? Jaký obraz Kafky je divákům prezentován? (V poslední době se v literárněvědných pracích zdůrazňují komické prvky Kafkových děl – Kafka rád navštěvoval kabaret, kina. Při předčítání začátku Procesu svým přátelům nemohl udržet smích, jak zmiňuje ve svých zápiscích. Reflektují tuto skutečnost sochy/muzea/výstavy?)
2. Nalezneme v Praze hrob Franze Kafky? A jak je to s hroby dalších jmenovaných autorů? I hroby patří k pamětním místům.
3. V práci uvádíte, že Kafkovo dílo je třeba chápat doslovně, protože tam nejsou metafory: „In seiner Prosa gibt es keine Metaphern, und so müssen diese Werke Kafkas wörtlich genommen werden.“ (str. 20) Na str. 24 ale uvádíte, že v jeho textech metafory nalezneme: „Prag hatte natürlich einen großen Einfluss auf seine Arbeit. Es heißt, dass alle Erzählungen Kafkas in Prag spielen. Aber wir wissen nie, ob Prag in seinen Werken vorkommt oder nicht. Er nennt keine Gebäude, Straßen oder Orte beim Namen, sondern drückt sie durch Metaphern aus.“ Jak této pasáži máme rozumět? Jak fungují metafory, které čtenáři naznačují, že se děj odehrává v Praze? (Zde je nutno ještě připomenout, že toto tvrzení neodpovídá skutečnosti – v povídce „Die Beschreibung eines Kampfes“ jsou totiž jmenována konkrétní místa v Praze.)

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě): dobře

Datum: 17. 5. 2023

Podpis: